

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 825/2023
14.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Милене Рашић, Гордане Којић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и других, због кривичног дела трговина утицајем у саизвршилаштву из члана 366. став 3. у вези члана 33. КЗ и других, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Зорана Јевтића, браниоца окривљеног ББ, адвоката Душана Митровића, браниоца окривљене ВВ, адвоката Драгана Живковића, и браниоца окривљене ГГ, адвоката Милоша Мандића, поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 57/19 од 14.09.2022. године и Апелационог суда у Београду Кж1 157/23 од 03.04.2023. године, у седници већа одржаној дана 14.09.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Зорана Јевтића и браниоца окривљеног ББ, адвоката Душана Митровића, поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 57/19 од 14.09.2022. године и Апелационог суда у Београду Кж1 157/23 од 03.04.2023. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољен, захтев за заштиту законитости браниоца окривљене ВВ, адвоката Драгана Живковића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 57/19 од 14.09.2022. године и Апелационог суда у Београду Кж1 157/23 од 03.04.2023. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљене ГГ, адвоката Милоша Мандића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 57/19 од 14.09.2022. године и Апелационог суда у Београду Кж1 157/23 од 03.04.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду, Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 57/19 од 14.09.2022. године, оглашени су кривим:

- окривљени ББ, у ставу првом изреке пресуде због кривичног дела трговина утицајем у саизвршилаштву из члана 366. став 3. КЗ у вези члана 33. КЗ, за које му је суд претходно утврдио казну затвора у трајању од девет месеци, а у ставу другом изреке пресуде због кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 1 КЗ, за које му је суд утврдио казну затвора у трајању од шест месеци, и осудио га на јединствену казну затвора у трајању од једне године, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 28.01.2019. године до 25.02.2019. године, и истовремено одредио да ће се казна извршити тако што ће је окривљени издржавати у просторијама у којима станује, уз примену електронског надзора, а уколико окривљени једном у трајању од преко шест часова или два пута у трајању до шест часова самовољно напусти просторије у којима станује суд ће одредити да остатак казне издржи у заводу за извршење казне затвора,

- окривљена ДД због кривичног дела трговина утицајем у саизвршилаштву из члана 366. став 3. КЗ у вези члана 33. КЗ и изречена јој је условна осуда тако што је суд утврдио казну затвора у трајању од једне године и истовремено одредио да се утврђена казна затвора неће извршити, ако окривљена у року проверавања од четири године од правноснажности пресуде, не учини ново кривично дело, а у случају опозива условне осуде окривљеној ће се у утврђену казну затвора урачунати време проведено у задржавању од 28.01.2019. године до 29.01.2019. године,

- окривљени АА због кривичног дела трговина утицајем у подстрекавању из члана 366. став 3. КЗ у вези члана 34. КЗ и изречена му је условна осуда тако што му је суд утврдио казну затвора у трајању од једне године и истовремено одредио да се утврђена казна затвора неће извршити, ако окривљени у року проверавања од четири године од правноснажности пресуде, не учини ново кривично дело, а у случају опозива условне осуде окривљеном ће се у утврђену казну затвора урачунати време проведено у притвору од 28.01.2019. године до 25.02.2019. године,

- окривљена ЂЂ због кривичног дела злоупотреба у вези са јавном набавком у саизвршилаштву из члана 228. став 2 КЗ у вези члана 33. КЗ и изречена јој је условна осуда тако што јој је суд утврдио казну затвора у трајању од седам месеци и истовремено одредио да се утврђена казна неће извршити, ако окривљена у року проверавања од три године од правноснажности пресуде, не учини ново кривично дело,

- окривљена ГГ због кривичног дела злоупотреба у вези са јавном набавком у саизвршилаштву из члана 228. став 2 КЗ у вези члана 33. КЗ и изречена јој је условна осуда тако што јој је суд утврдио казну затвора у трајању од седам месеци и истовремено одредио да се утврђена казна неће извршити, ако окривљена у року проверавања од три године од правноснажности пресуде, не учини ново кривично дело,

- окривљени ЕЕ због кривичног дела злоупотреба у вези са јавном набавком у саизвршилаштву из члана 228. став 2 КЗ у вези члана 33. КЗ и изречена му је условна осуда тако што му је суд утврдио казну затвора у трајању од седам месеци и истовремено одредио да се утврђена казна неће извршити, ако окривљени у року проверавања од три године од правноснажности пресуде, не учини ново кривично дело,

- окривљена ВВ због кривичног дела злоупотреба у вези са јавном набавком у саизвршилаштву из члана 228. став 2 КЗ у вези члана 33. КЗ и изречена јој је условна осуда тако што јој је суд утврдио казну затвора у трајању од једне године и истовремено одредио да се утврђена казна затвора неће извршити, ако окривљена у року проверавања од четири године од правноснажности пресуде, не учини ново кривично дело, а уколико условна осуда буде опозвана окривљеној ће се у утврђену казну затвора урачунати време проведено у задржавању од 28.01.2019. године до 29.01.2019. године,

- окривљени ЖЖ због кривичног дела злоупотреба у вези са јавном набавком у саизвршилаштву из члана 228. став 2 КЗ у вези члана 33. КЗ и изречена му је условна осуда тако што му је суд утврдио казну затвора у трајању од седам месеци и истовремено одредио да се утврђена казна неће извршити, ако окривљени у року проверавања од три године од правноснажности пресуде, не учини ново кривично дело.

Истом пресудом, окривљени су обавезани да надокнаде трошкове кривичног поступка о чијој висини ће суд одлучити посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 157/23 од 03.04.2023. године делимичним усвајањем жалбе јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва, Посебно одељење за сузбијање корупције преиначена је пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 57/19 од 14.09.2022. године, само у погледу одлуке о кривичној санкцији-условној осуди, тако што је Апелациони суд у Београду окривљеном АА, због кривичног дела трговина утицајем у подстрекавању из члана 366. став 3. КЗ у вези члана 34. КЗ за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, окривљеној ДД због кривичног дела трговина утицајем у саизвршилаштву из члана 366. став 3. КЗ у вези члана 33. КЗ и окривљенима ЕЕ, ЂЂ, ЖЖ и ГГ (чије име је у изреци ове пресуде погрешно наведено као ГГ1) због кривичног дела злоупотреба у вези са јавном набавком у саизвршилаштву из члана 228. став 2. КЗ у вези члана 33. КЗ, за која су првостепеном пресудом оглашени кривима, изрекао условне осуде тако што је окривљеном АА и окривљеној ДД утврдио казне затвора у трајању од по једне године и шест месеци и истовремено одредио да се утврђене казне затвора неће извршити, ако окривљени за време проверавања у трајању од по четири године од правноснажности пресуде, не учине нова кривична дела, док је окривљенима ЕЕ, ЂЂ, ЖЖ и ГГ (чије име је у изреци пресуде погрешно наведено као ГГ1) утврдио казне затвора у трајању од по једне године и истовремено одредио да се утврђене казне затвора неће извршити ако окривљени у роковима проверавања од по четири године од правноснажности пресуде, не учине нова кривична дела, с тим да ће се у случају опозива услове осуде окривљеном АА у утврђену казну затвора урачунати време проведено у притвору од 28.01.2019. године до 25.02.2019. године, а окривљеној ДД време проведено у задржавању од 28.01.2019. године до 29.01.2019. године, док је окривљеног ББ, због кривичног дела трговина утицајем у саизвршилаштву из члана 366. став 3. КЗ у вези члана 33. КЗ, осудио на казну затвора у трајању од једне године, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 28.01.2019. године до 25.02.2019. године.

У преосталом делу жалба јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва, Посебно одељење за сузбијање корупције због одлуке о кривичној санкцији у односу на окривљену ВВ, и жалбе окривљеног ЖЖ, браниоца окривљеног ЕЕ, адвоката Радомира

Бућковића, браниоца окривљеног АА, адвоката Зорана Јевтића, браниоца окривљене ЂЂ, адвоката Јасмине Јоксимовић, браниоца окривљене ГГ, адвоката Милоша Мандића, браниоца окривљене ДД, адвоката Бојана Спасића, браниоца окривљене ВВ, адвоката Драгана Живковића и бранилаца окривљеног ББ, адвоката Дејана Драгића и адвоката Душана Митровића, у односу на кривично дело трговина утицајем у саизвршилаштву из члана 366. став 3. КЗ у вези члана 33. КЗ описаног у ставу првом изреке пресуде, одбијене су као неосноване и првостепена пресуда у непреиначеном делу, потврђена.

Усвајањем жалби бранилаца окривљеног ББ, адвоката Дејана Драгића и адвоката Душана Митровића, укинута је пресуда Вишег суда у Београду, Посебно одељење за сузбијање корупције К По4 57/19 од 14.09.2022. године, у ставу другом изреке у односу на окривљеног ББ, због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 359. став 1. КЗ, и у том делу списи предмета враћени првостепеном суду на поновно одлучивање.

Против наведених правноснажних пресуда, у осуђујућем делу, захтеве за заштиту законитости благовремено су поднели:

- бранилац окривљеног ББ, адвокат Душан Митровић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду уз наредбу да се нови поступак одржи пред другим судијом појединцем,

- бранилац окривљеног АА, адвокат Зоран Јевтић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП без означавања конкретне повреде закона у смислу члана 485. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду,

- бранилац окривљене ВВ, адвокат Драган Живковић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП без означавања конкретне повреде закона у смислу члана 485. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни суд укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду,

- бранилац окривљене ГГ, адвокат Милош Мандић, због „повреде закона“ и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, са предлогом да Врховни суд укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду.

Врховни суд је примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених доставио Врховном јавном тужилаштву, у складу са одредбом члана 488. став 1. КЗ и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је након оцене наводи изнетих у захтеву, нашао:

Захтеви за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Зорана Јевтића, и браниоца окривљеног ББ, адвоката Душана Митровића, су неосновани.

Бранилац окривљеног ББ, адвокат Душан Митровић, захтев за заштиту законитости подноси због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП истичући да се побијана правноснажна пресуда заснива на доказу на ком се по одредбама Законика о кривичном поступку не може заснивати и то на мишљењу Управе за јавне набавке број 7-00-2719 од 07.06.2019. године без ког не би била донета иста пресуда.

Према наводима захтева, суд је одбио предлог одбране да се на главном претресу у својству сведока испита ЗЗ која је потписник наведеног мишљења Управе за јавне набавке од 07.06.2019. године, па је стога, по мишљењу браниоца, суд незаконито извршио увид у наведено мишљење јер није постојала сагласност странака да се мишљење само прочита.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани.

Из списка предмета произилази да је суд на главном претресу од 13.06.2022. године, на сагласан предлог странака, између осталог, извршио увид и у мишљење Управе за јавне набавке број 7-00-2719 од 07.06.2019. године, што је унео у записник о главном претресу од 13.06.2022. године, у који су затим унео примедбе одбране у погледу предметног мишљења и одбио предлог да се у допуну доказног поступка у својству сведока испита сведок ЗЗ, која је потписник наведеног мишљења.

Одредба члана 405. став 1. ЗКП омогућава суду да на главном претресу изврши увид у писмена и исправе које служе као доказ, или, ако је по оцени већа потребно, укратко изношење њихове садржине или читање од стране председника већа.

Упознавањем на главном претресу од 13.06.2022. године са садржином мишљења Управе за јавне набавке од 07.06.2019. године, као законитим доказом, и то вршењем увида у наведено писмено, суд је у свему поступио законито, сагласно одредби члана 405. став 1. ЗКП. У конкретном случају се не ради о упознавању са садржином записника о исказима и записника о налазу и мишљењу вештака, у смислу одредбе члана 406. ЗКП, па сагласност странака да изврши увид у наведено писмено, није ни била потребна.

Следствено наведеном, Врховни суд налази да је првостепени суд у доказном поступку извео доказ на којем се по одредбама Законика о кривичном поступку пресуда може заснивати, па стога није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на коју бранилац окривљеног ББ, неосновано указује у поднетом захтеву за заштиту законитости.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Зоран Јевтић, захтев за заштиту законитости подноси због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, која је општа одредба, не означавајући конкретну повреду закона у смислу члана 485. став 4. ЗКП, а из образложења захтева произилази да захтев подноси због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП бранилац окривљеног АА истиче да се у радњама окривљеног не стичу обележја кривичног дела

трговина утицајем у подстрекавању из члана 366. став 3. КЗ у вези члана 34. КЗ за које је оглашен кривим нити било ког другог кривичног дела, јер окривљени АА нема својство службеног лица, па самим тим не може бити ни подстрекач нити саизвршилац у кривичном делу које му је стављено на терет. Окривљени АА, према наводима захтева, није службеник, законски заступник, прокуратор ни пуномоћник било ког привредног субјекта нити има било какав друштвени положај, па сходно одредби члана 112. став 3. КЗ, не може бити оглашен кривим да је критичном приликом поступао као саизвршилац, односно као подстрекач, имајући у виду да радње подстрекавања у изреци побијане пресуде нису ни описане, јер нема својство службеног лица. У вези са изнетим, бранилац у захтеву наводи и да током кривичног поступка није на поуздан начин утврђено којим радњама је окривљени АА утицао на окривљене ББ и ДД да изврше кривично дело трговина утицајем, а на остале окривљене да изврше кривично дело злоупотреба у вези са јавним набавкама, да није доказана његова кривица и противправност радњи, које, према мишљењу одбране, немају кривичноправни, већ евентуално управни или грађанскоправни карактер.

Изнете наводе захтева за заштиту браниоца окривљеног АА, Врховни суд оцењује неоснованим.

Кривично дело трговина утицајем из члана 366. став 3. КЗ чини ко користећи свој службени или друштвени положај или стварни или претпостављени утицај посредује да се изврши службена радња која се не би смела извршити или да се не изврши службена радња која би се морала извршити.

Подстрекавање, према одредби члана 34. став 1. КЗ, чини ко другог са умишљајем подстрекне да изврши кривично дело.

Одредбом члана 36. КЗ којом су одређене границе одговорности и кажњивости саучесника у ставу 1. прописано је да је саизвршилац одговоран за извршено кривично дело у границама свог умишљаја или нехата, а подстрекач и помагач у границама свог умишљаја. У ставу 4. истог члана, прописано је да лични односи, својства и околности који представљају битно обележје кривичног дела не морају постојати код подстрекача или помагача.

Из изреке побијане пресуде произилази да је окривљени АА, у стању урачунљивости, свестан свога дела и његове забрањености, чије извршење је хтео, подстрекао окривљеног ББ, члана општинског већа Општине ..., тако што га је у више наврата контактирао путем телефона, како би окривљени ББ заједно са окривљеном ДД, начелником општинске управе Општине ..., користећи свој службени положај посредовао и утицао на то да Комисија за јавну набавку, чији су чланови били окривљени ЂЂ, ГГ, ЕЕ, ВВ и ЖЖ, пронађе разлог да одбије понуду са најнижом понуђеном ценом ПД „ИИ“ доо ..., те да изабере понуду са већом понуђеном ценом понуђача ГАПР „ЈЈ“ ..., иако је критеријум за избор понуђача био најнижа понуђена цена, да би након радњи саокривљених и на начин ближе описан у изреци пресуде, незаконито изабраном понуђачу ГАПР „ЈЈ“ омогућили прибављање користи и тиме оштетили буџет општине ... за износ од 462.850,00 динара, који износ представља разлику између изабране понуде ГАПР „ЈЈ“ и цене плаћене том понуђачу у износу од 1.650.000,00 динара без ПДВ и неосновано одбијене понуде са најнижом понуђеном ценом ПД „ИИ“ у износу од 1.187.150,00 динара без ПДВ.

У конкретном случају, према налажењу Врховног суда, у изреци наведене пресуде, поред субјективних елемената кривичног дела, описана је радња кривичног дела трговина утицајем у подстрекавању из члана 366. став 3. КЗ у вези члана 34. КЗ, за које је окривљени АА оглашен кривим.

Врховни суд оцењује као неосноване наводе браниоца окривљеног АА да исти није могао бити оглашен кривим да је поступао као подстрекач јер није имао својство службеног лица, обзиром да према цитираној одредби члана 36. став 4. КЗ лични односи, својства и околности која представљају битна обележја кривичног дела не морају постојати код подстрекача, што је конкретно случај, па је ирелевантно да ли је окривљени АА имао службени положај, који су имали окривљени ББ и ДД. Поред тога, окривљеном АА није ни стављено на терет нити је оглашен кривим да је у извршењу кривичног дела из члана 366. став 3. КЗ поступао у својству саизвршиоца, па овај суд и у том делу наводе његовог браниоца оцењује као неосноване.

Преостале наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, Врховни суд није разматрао обзиром да полемисањем са утврђеним чињеничним стањем о доказаности предузете радње подстрекавања, противправности дела и кривици окривљеног АА, на начин који је супротан чињеничним утврђењима и закључцима нижестепених судова, бранилац суштински указује на погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП, која не представља законски разлог за подношење овог ванредног правног лека, у смислу члана 485. став 4. ЗКП.

Бранилац окривљене ВВ, адвокат Драган Живковић, захтев за заштиту законитости подноси због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП без одређивања конкретне повреде закона у смислу члана 485. став 4. ЗКП, при чему у захтеву полемиса са чињеничним стањем утврђеним у побијаним пресудама посебно у погледу критеријума за избор најбоље понуде у поступку предметне јавне набавке и међусобним контактима окривљене ВВ са окривљенима ББ и ДД негирајући постојање било каквог утицаја на чланове Комисије за јавну набавку, и тако у суштини указује на погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП, док наводима да је изрека пресуде неразумљива, а њени разлози нејасни, указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП.

Међутим, повреда закона из члана 440. ЗКП и битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП не представљају законске разлоге из члана 485. став 4. ЗКП, због којих окривљени преко браниоца може поднети захтев за заштиту законитости, па Врховни суд налази да је захтев браниоца окривљене ВВ недозвољен.

Бранилац окривљене ГГ, адвокат Милош Мандић, захтев за заштиту законитости подноси због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП и „повреде закона“. У погледу битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, која представља законом дозвољен разлог за подношење овог ванредног правног лека, бранилац ове окривљене у захтеву не означава у чему се прекорачење оптужбе конкретно састоји обзиром да не означава ни чињенични опис дела из оптужног акта нити измену његовог идентитета за који тврди да је учињен, па захтев у овом делу нема прописан садржај, у смислу члана 484. ЗКП.

Осталим наводима, које у захтеву подводи под „повреде закона“, бранилац окривљене ГГ анализира разлоге побијане пресуде налазећи да су разлози пресуде противречни њеној изреци, односно да су разлози пресуде о чињеницама које су биле предмет доказивања у знатној мери противречни, дајући у оквиру тога своје закључке о чињеничним питањима којима су се бавили нижестепени судови, и тако, по оцени овог суда указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП и погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП, које повреде закона не представљају законске разлоге из члана 485. став 4. ЗКП, због којих окривљени преко браниоца може поднети захтев за заштиту законитости.

Из свих изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ, адвоката Душана Митровића, ни повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Зорана Јевтића, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, њихове захтеве одбио као неосноване, док је захтев браниоца окривљене ВВ, адвоката Драгана Живковића одбацио као недозвољен на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП у вези члана 485. став 4) ЗКП, а захтев браниоца окривљене ГГ, адвоката Милоша Мандића одбацио на основу члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП и члана 484. ЗКП.

**Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.**

**Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић